

Ημερίδα ΚΟΕΔ (13.11.2014) με θέμα:
«Η παιδαγωγική ηγεσία ως μετασχηματιστικός μηχανισμός
για βελτίωση της σχολικής μονάδας»

Εργαστήρι 3:

«Πρακτικές ανατροφοδότησης μετά την παρατήρηση διδασκαλίας»

Στο πλαίσιο της διεξαγωγής του 3^{ου} Εργαστηρίου, αρχικά κατατέθηκαν δεκάλεπτες εισηγήσεις από την κ. Γεωργία Κούμα, Επιθεωρήτρια Φιλολογικών Μαθημάτων, τον δρα Ανδρέα Κυθραιώτη, Επιθεωρητή Δημοτικής Εκπαίδευσης και τη δρα Δήμητρα Μέσσιου, Επιθεωρήτρια Δημοτικής Εκπαίδευσης. Στόχος της πρώτης αυτής τοποθέτησης υπήρξε η παρουσίαση των θέσεων των τριών επιθεωρητών σχετικά με την ανατροφοδότηση που θα πρέπει να παρέχεται μετά την παρατήρηση της διδασκαλίας. Ακολούθως, οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί σε μικρές ομάδες εργασίας κλήθηκαν να ανταλλάξουν απόψεις επί του θέματος, αναφέροντας την υπάρχουσα κατάσταση και καταθέτοντας εισηγήσεις για βελτίωση των πρακτικών ανατροφοδότησης μετά την παρακολούθηση διδασκαλίας, αφορμώμενοι από δικές τους εμπειρίες και προβληματισμό. Η συντονίστρια του Εργαστηρίου, δρ Ειρήνη Ροδοσθένους, Β.Δ. Μέσης Εκπαίδευσης, λειτουργός του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου συντόνιζε τις εργασίες και παρουσίασε στην ολομέλεια τα πορίσματα του Εργαστηρίου.

Στην αρχική τοποθέτησή τους οι τρεις επιθεωρητές ανέπτυξαν τα στάδια που ακολουθούνται πριν, κατά και μετά την παρατήρηση της διδασκαλίας, σύμφωνα με το συγκείμενο της τάξης, και παρουσίασαν τα σημαντικά οφέλη από αυτήν. Επισημάνθηκε ότι η εν λόγω διαδικασία αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της διδασκαλίας – μάθησης και συμβάλλει στη συνεχή βελτίωση και ενδυνάμωση του/της εκπαιδευτικού. Ο αναστοχασμός του/της εκπαιδευτικού, μετά την ανατροφοδότηση, στοχεύει στο να γίνει πιο συνειδητοποιημένος/η δάσκαλος/α και πιο αποτελεσματικός/ή στην εργασία του/της. Από την άλλη, κρίνεται εξίσου σημαντική η αυτοκριτική που αναπτύσσει ο/η ίδιος/α εκπαιδευτικός και η συνειδητοποίηση από μέρους του/της της ανάγκης για βελτιωτικές αλλαγές.

Μετά από τις τρεις εισηγήσεις και τη σύντομη ανταλλαγή απόψεων που ακολούθησε, έγινε παραδεκτό από όλους τους συμμετέχοντες ότι η παρατήρηση

Ημερίδα ΚΟΕΔ (13.11.2014) με θέμα:

«Η παιδαγωγική ηγεσία ως μετασχηματιστικός μηχανισμός για βελτίωση της σχολικής μονάδας»

της διδασκαλίας είναι το εφελτήριο για την επαγγελματική ανάπτυξη του/της εκπαιδευτικού και τη βελτίωση του έργου του/της. Επισημάνθηκε ότι η διαδικασία αυτή ως θεσμός αξιοποιείται παιδαγωγικά από τον/την Διευθυντή/ντρια της σχολικής μονάδας και τον/την οικείο/α Επιθεωρητή/Επιθεωρήτρια του Υπουργείου Παιδείας. Τονίστηκε, όμως, ότι σημαντικά είναι και τα οφέλη από την αλληλοπαρατήρηση μεταξύ των εκπαιδευτικών, η οποία, όποτε γίνεται κατορθωτή, είναι πολύτιμη.

Στη συνέχεια, οι σύνεδροι κλήθηκαν να συμμετάσχουν σε πέντε ομάδες εργασίας, έχοντας δύο βασικά ερωτήματα να συζητήσουν:

1. Ποιες πρακτικές ανατροφοδότησης χρησιμοποιούνται συνήθως; Ποιες από αυτές είναι χρήσιμες και ποιες πρέπει να αλλάξουν;
2. Ποιες οι εισηγήσεις για βελτίωση των πρακτικών ανατροφοδότησης;

Κατατέθηκαν σημαντικές θέσεις, οι οποίες αφορούν τόσο σε αρνητικά στοιχεία της όλης διαδικασίας ανατροφοδότησης μετά την παρατήρηση διδασκαλίας, όσο και σε θετικά στοιχεία, τα οποία χρήζουν ενίσχυσης και μεθοδικής εφαρμογής τους. Τα τελευταία κατατέθηκαν και ως εισηγήσεις, με στόχο τη βελτίωση της όλης προσπάθειας. Συνοπτικά αναφέρονται τα παρακάτω.

Ως αρνητικό στοιχείο επισημάνθηκε το γεγονός ότι δεν διατίθεται ικανοποιητικός χρόνος από μέρους του επιθεωρητή για συμβουλευτικό έργο και, όποτε επιχειρείται η επικοινωνία με τον εκπαιδευτικό, αυτή είναι βιαστική και μεμονωμένη στο χρονικό πλαίσιο της αξιολόγησης, χωρίς καθορισμένα κριτήρια. Επιπρόσθετα, τονίστηκε ότι ελλιπής μέχρι και μηδενική είναι η παρουσία και συμβολή του επιθεωρητή στο διδακτικό έργο εκπαιδευτικών που δεν τυγχάνουν αξιολόγησης (αφού αυτή θεσμοθετημένα διενεργείται κάθε δεύτερο σχολικό έτος), με αποτέλεσμα να μην υπάρχει η συστηματική και συνεχής στήριξη και ανατροφοδότηση.

Ως θετικά στοιχεία που χρήζουν, όμως, συστηματοποίησης και εφαρμογής καλών πρακτικών, κατατέθηκαν τα εξής: Θα πρέπει να επιδιωχθεί μεγαλύτερη και ουσιαστικότερη επικοινωνία του Επιθεωρητή με τον Διευθυντή της σχολικής μονάδας και τον/την εκπαιδευτικό, έτσι ώστε να ενισχυθεί η συνεργασία για

Ημερίδα ΚΟΕΔ (13.11.2014) με θέμα:
«Η παιδαγωγική ηγεσία ως μετασχηματιστικός μηχανισμός
για βελτίωση της σχολικής μονάδας»

βελτίωση του διδακτικού έργου και των μαθησιακών αποτελεσμάτων, πέρα από το πλαίσιο της αξιολόγησης. Επιπρόσθετα, κρίθηκε αναγκαία η θεσμοθέτηση μιας κοινής διαδικασίας ανατροφοδότησης, με στόχο να υπάρχουν κοινά κριτήρια αλλά και εργαλεία παρατήρησης, τα οποία θα πρέπει να γνωστοποιούνται στους/στις εκπαιδευτικούς. Βάσει της πιο πάνω θέσης, είναι απαραίτητη η συνεχής και διαμορφωτική αξιολόγηση, μια διαδικασία που μπορεί να στηριχθεί ενισχυτικά και από τον ρόλο του μέντορα εκπαιδευτικού ως παιδαγωγικού συμβούλου εντός της σχολικής μονάδας, αλλά πρώτιστα και από τους επιθεωρητές, των οποίων ο ρόλος θα πρέπει να είναι κυρίως συμβουλευτικός και επομένως θα πρέπει να αυξηθεί και ο αριθμός τους, ώστε να διεκπεραιώνουν επαρκώς το έργο τους. Εισήγηση σημαντική αποτελεί η θέση για επιβαλλόμενη συστηματική και καθολική ενδοσχολική επιμόρφωση σε θέματα παρατήρησης μαθήματος. Η επιμόρφωση αυτή είναι καλό να γίνεται από ειδικούς στο θέμα, ώστε να είναι στοχευμένη και ουσιαστική.

Με το πέρας του 3^{ου} Εργαστηρίου οι συμμετέχοντες οδηγήθηκαν σε μία διαλογική, δυναμική διαδικασία προβληματισμού και αναστοχασμού στο θέμα που τέθηκε. Διαπιστώθηκε ότι ο ρόλος της ηγεσίας (Επιθεωρητή, Διευθυντή) στη συνοδοιπορία της με τον/την εκπαιδευτικό είναι καθοριστική. Το όραμα και οι ενέργειές της (πώς δρά, πώς αναστοχάζεται, πώς επανασχεδιάζει;) μέσα από μια συνεχή αλληλεπίδραση και ανατροφοδότηση με τους μάχιμους εκπαιδευτικούς είναι το καλύτερο εχέγγυο για τη βελτίωση του έργου του εκπαιδευτικού και της επαγγελματικής του ανάπτυξης.